

Posudek

diplomové práce

Václav Sixta, *Formy reprezentací československých historiků 1. poloviny 20. století*

(ÚHSD FF UK 2014, ved. práce prof. J. Štaif, 85 s.)

Předložená diplomová práce je příspěvkem k poznání zajímavé a v mnohém rozhodující etapy vývoje české historiografie. Nesoustřeďuje se ale na poznání biografické či badatelsko-tématické, ale na – jak je uvedeno v jejím názvu – na reprezentaci historika, jíž autor práce rozumí 1/ profesní sebereprezentaci a 2/ vytvoření reprezentativního díla. Inspirací k takovému postupu jsou soudobé narativistické teorie, reprezentované zejména H. Whitem a F. Ankersmithem. Autor vybral tři osobnosti, z nichž každá představuje jiný směr profesní dráhy historika: univerzitního profesora Václava Chaloupeckého, regionálního historika a plzeňského archiváře Fridolína Macháčka a středoškolského profesora Josefa Peška. Jejich výběr je uvážlivý, protože jde jednak o „spolužáky“, jednak představují tři základní kariérní typy českých historiků dané doby.

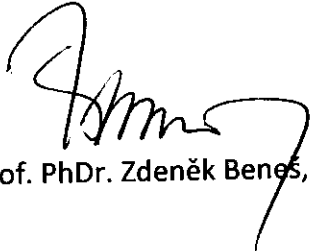
Práce má zcela ujasněnou a logickou strukturu, V. Sixta je pečlivý a přesný i v užívání potřebného pojmosloví – vychází z textu R. Barthes *Diskurs historie* - , styl práce prozrazuje jeho velmi dobré obeznámení se s ním a navíc i schopnost reflektovat horizonty jejich uplatnitelnosti (viz např. s. 29 – 30). Sixtův styl je přitom jasný a takřka bezprostředně srozumitelný, aniž slevuje z jeho odbornosti (viz např. s. 71). Bezesporu přínosným příspěvkem je pozornost k úvodům jednotlivých reprezentativních děl zvolených tří historiků jakožto „prostředků symbolické komunikace“, jak zní název příslušné kapitoly. Také celkové hodnocení historiků prostřednictvím pojmu autobiografie je inspirativní, i když právě na ní se zřetelně odhalují horizonty narativistického konceptu. Zde si dovoluji první otázku: nebylo by možné pojem autobiografie vztáhnout k historikovu textu a následně jeho dílu (literární dílo jakožto text ve své recepci) jako celku? Tedy nejen k přímé autobiografii?

Achillovou patou narativismu je jeho prezentní a časovost. Ať tak či onak, diskurs je vždy vztahován k době interpretace textu, méně – a někdy vůbec – k době a kontextům svého vzniku. V. Sixta je si toho ovšem vědom, a výslovně o tom mluví (s. 59nn.). Opět tu čteme bystré soudy a úsilí o jasnost a zřetelnost, o „vsunutí“ dobově navýsost aktuálního tématu do zvoleného interpretačního rámce, avšak jeden kontext je pominut. Nazvěme ho „stíny budoucna“. V české, a nejen české, historiografii se setkáváme s tímto fenoménem na každém kroku. Plak doby se ale projevoval spíše pocitově, mentalitně, než diskursivně. Proto tradiční pojmy jako historismus, pozitivismus atp. byly používány ve svých tradičních

významech a obsazích a nebylo s nimi povýtce zacházeno analyticky či konceptuálně. Proč Chaloupecký věnuje tolik pozornosti Nietzschemu?

Na místo tradičního Závěru píše V. Sixta kapitolu Reprezentace historika jako pojmový nástroj, v níž uceleným způsobem svoje dosavadní vývody systematizuje. Vytváří koncept „sítě“, jež mu umožňuje strukturovaný pohled na jednotlivé typy reprezentací historika; tento postup autor ovšem uplatňuje v celé své práci. Tímto svým závěrečným shrnujícím pohledem jenom upevňuje zmíněnou logickou stavbu své práci. Jí také nelze vytknout žádné technické nedostatky.

Z hlediska relevantnosti tématu a jeho zpracování tak nelze práci nic podstatného vytknout; předchozí poznámky jsou podnětem k diskusi při obhajobě. Diplomovou práci Formy reprezentací československých historiků 1. poloviny 20. století proto bez váhání **doporučuji k obhajobě**. Klasifikuji ji známkou výborně

prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.

Praha 15. 5. 2014